

Behandlingstrapporna Astma - KOL

Berne Eriksson

Medicinkliniken

HSH

Hålltider:

KOL: 14.05-14.35

Fika: 14.35-14.55

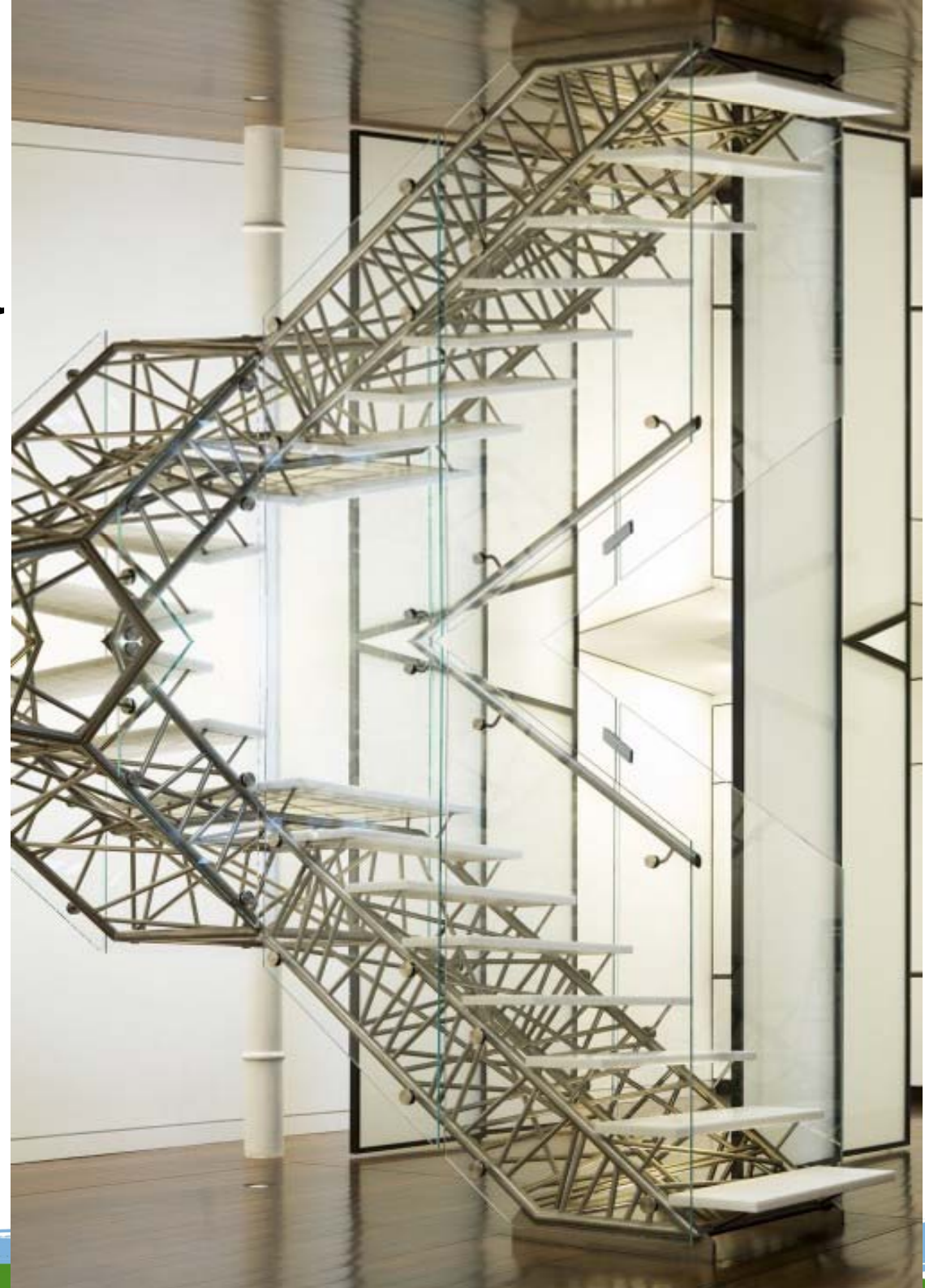
Syrgasbehandling 15.00-15.25

Susanne Andersson

Astma: 15.25-15.40

Mikael Lundborg

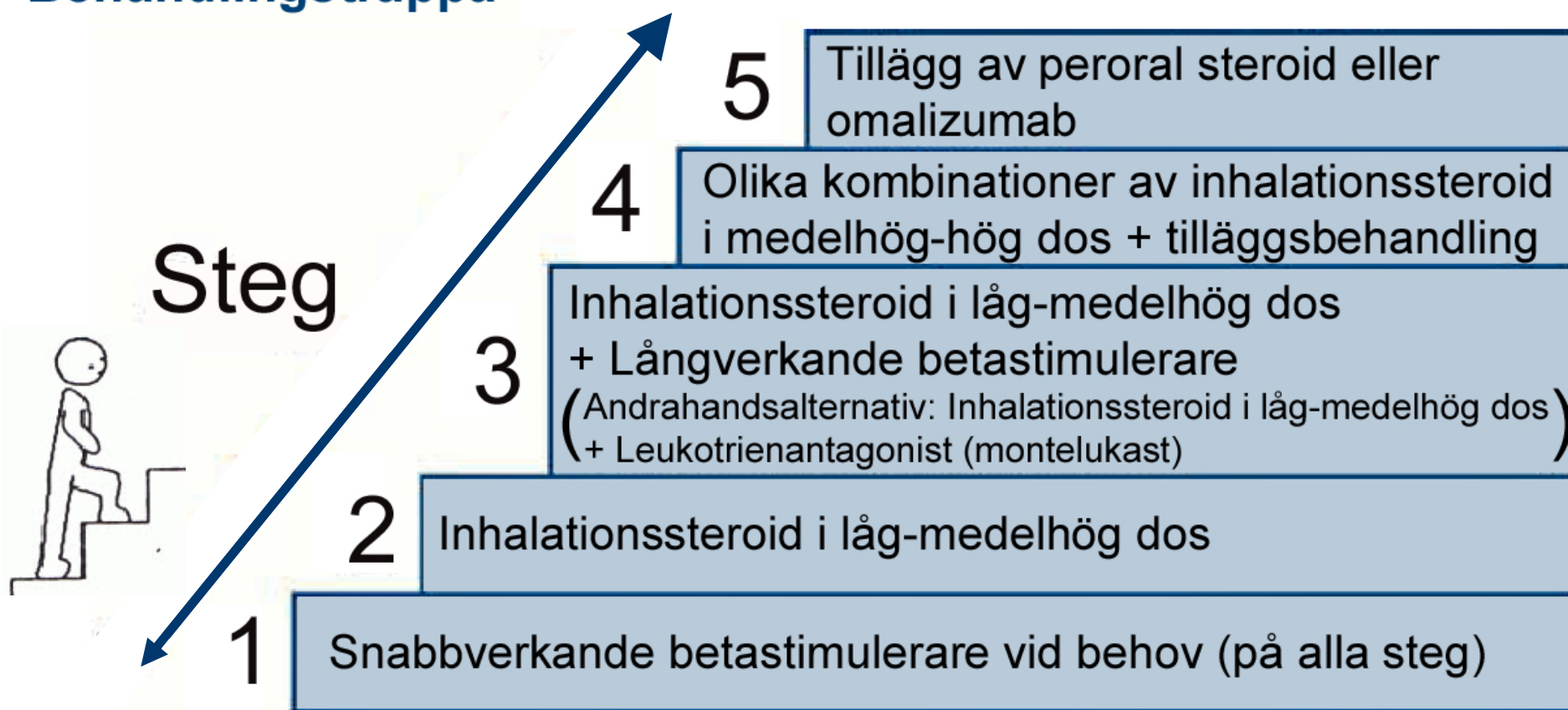
– inhalatorer 15.40-15.50



Astma – LMK Halland

Astma

Behandlingstrappa



Epidemiologi - astma

Prevalens

8% av Sveriges befolkning

Högre förekomst bland unga

Remission

Ovanligt bland medelålders-äldre

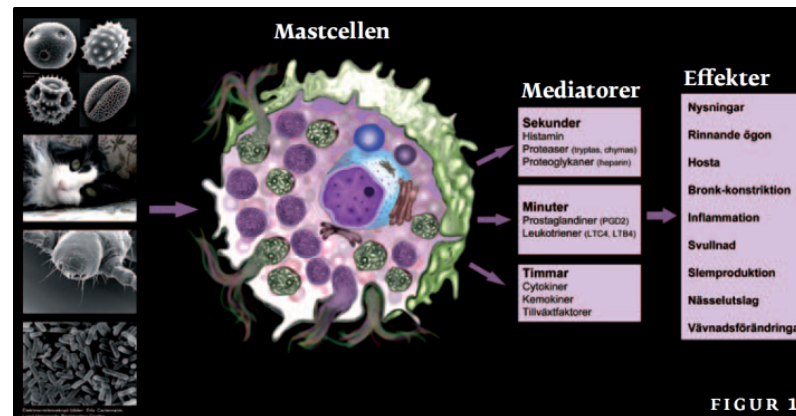
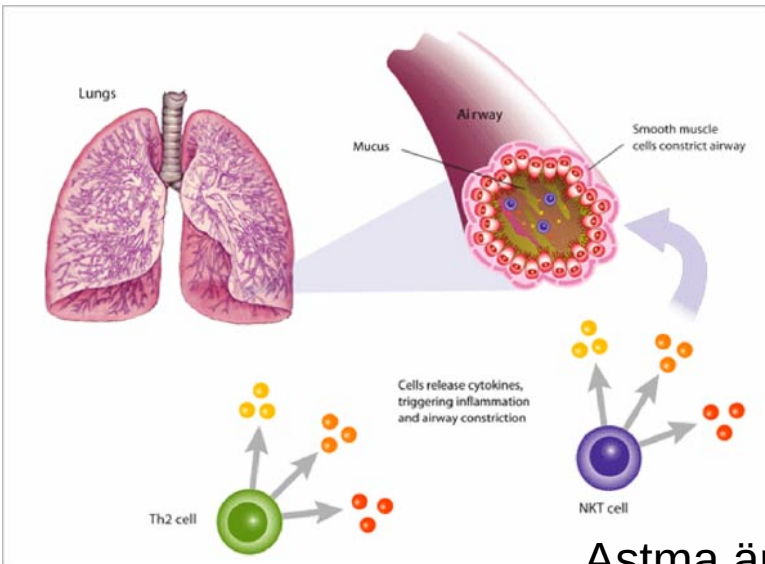
Incidens

Astma ökar sannolikt inte i Sverige (?)

Allergisk sensibilisering tycks öka



Astma



Astma är en **kroniskt inflammatorisk** luftvägssjukdom med en variabel luftvägsobstruktion och en ökad känslighet i luftvägarna för olika stimuli.

Luftvägsobstruktionen beror på kontraktion i glatt muskulatur men även på ödem i luftvägarnas slemhinnor och inflammation i ofta hela luftvägssystemet.

Inflammationen

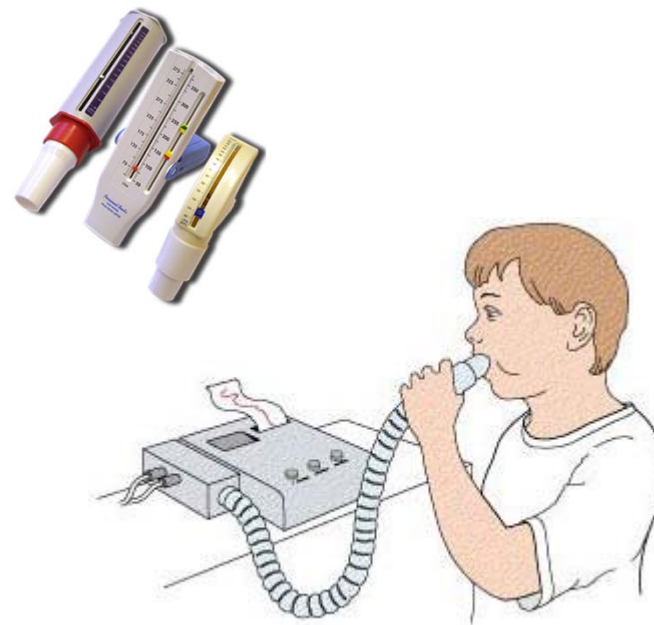
Eosinofil av centrala luftvägar med bronkiell hyperreaktivitet och strukturella vävnadsförändringar

Mastceller kan aktiveras – även långt perifert

Inflammation kan föreligga i hela luftvägssystemet och även påverka kroppen som helhet.

Astma - behandlingsmål

Målsättningen med all astmabehandling är att patienten ska uppnå en så fullgod kontroll som möjligt över sin sjukdom. Vid uppföljning och behandlingskontroll är en av avsikterna att utvärdera om behandlingsmålen är uppnådda. Behandlingsmål bör fastställas tillsammans med den enskilde patienten.



Fotbollstränare:

”Du vet ju hur det är - tjejer är ju så lata, de orkar ju inte springa så mycket”

Kerstin Romberg, LUND
”Every breath you take, every move you make”

Astmakontroll Test (ACT™)

Under de senaste fyra veckorna, hur stor del av tiden har du hindrats av din astma från att utföra dina normala aktiviteter på arbetet, i skolan eller hemma?

Fråga 1: Helt tiden (1), En större del av tiden (2), En del av tiden (3), En mindre del av tiden (4), Ingen del av tiden (5), POÄNG

Under de senaste fyra veckorna, hur ofta har du varit andfädd/upplevt andnöd?

Fråga 2: Mer än en gång om dagen (1), En gång om dagen (2), Tre till sex gånger i veckan (3), En eller två gånger i veckan (4), Inte alls (5), POÄNG

Under de senaste fyra veckorna, hur ofta har du vaknat av dina astmasymtom (väsande andning, hosta, andfäddhet/andnöd, täthetskänsla eller värk i bröstet) under natten eller tidigare än vanligt på morgonen?

Fråga 3: Fyra eller fler gånger per natt i veckan (1), Tre till tre gånger i veckan (2), En gång i veckan (3), En eller två gånger (4), Inte alls (5), POÄNG

Under de senaste fyra veckorna, hur ofta har du använt din kortverkande luftvägsväggare (som t.ex. Bricanyl, Ventoline, Airomir)?

Fråga 4: Tre eller fler gånger per dag (1), En eller två gånger per dag (2), Tre till tre gånger per vecka (3), En gång i veckan eller mer sällan (4), Inte alls (5), POÄNG

Hur skulle du bedöma din astmakontroll under de senaste fyra veckorna?

Fråga 5: Inte alls kontrollerad (1), Dåligt kontrollerad (2), Till viss del kontrollerad (3), Vår kontrollerad (4), Helt kontrollerad (5), POÄNG

www.astmakontrolltest.com. © 2002, by QualityMetric Incorporated. Asthma Control Test is a trademark of QualityMetric Incorporated.

TOTAL

Behandlingskontroll

Astmakontroll Test (ACT™)

Under de senaste fyra veckorna, hur stor del av tiden har du hindrats av din astma från att utföra dina normala aktiviteter på arbetet, i skolan eller hemma?

Fråga 1

Hela tiden	1	En större del av tiden	2	En del av tiden	3	En mindre del av tiden	4	Ingen del av tiden	5	POÄNG
------------	---	------------------------	---	-----------------	---	------------------------	---	--------------------	---	-------

Under de senaste fyra veckorna, hur ofta har du varit andfådd/upplevt andnöd?

Fråga 2

Mer än en gång om dagen	1	En gång om dagen	2	Tre till sex gånger i veckan	3	En eller två gånger i veckan	4	Inte alls	5	
-------------------------	---	------------------	---	------------------------------	---	------------------------------	---	-----------	---	--

Under de senaste fyra veckorna, hur ofta har du vaknat av dina astmasymtom (väsende andning, hosta, andfåddhet/andnöd, täthetskänsla eller värk i bröstet) under natten eller tidigare än vanligt på morgonen?

Fråga 3

Fyra eller fler nätter i veckan	1	Två till tre nätter i veckan	2	En gång i veckan	3	En eller ett par gånger	4	Inte alls	5	
---------------------------------	---	------------------------------	---	------------------	---	-------------------------	---	-----------	---	--

Under de senaste fyra veckorna, hur ofta har du använt din kortverkande luftrörsvidgare (som t.ex. Bricanyl, Ventoline, Airomir)?

Fråga 4

Tre eller fler gånger per dag	1	En eller två gånger per dag	2	Två eller tre gånger per vecka	3	En gång i veckan eller mer sällan	4	Inte alls	5	
-------------------------------	---	-----------------------------	---	--------------------------------	---	-----------------------------------	---	-----------	---	--

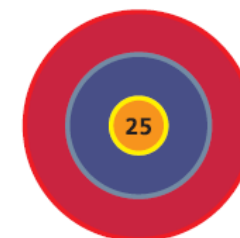
Hur skulle du bedöma din astmakontroll under de senaste fyra veckorna?

Fråga 5

Inte alls kontrollerad	1	Dåligt kontrollerad	2	Till viss del kontrollerad	3	Val kontrollerad	4	Helt kontrollerad	5	
------------------------	---	---------------------	---	----------------------------	---	------------------	---	-------------------	---	--

www.asthmacontroltest.com. © 2002, by QualityMetric Incorporated.
Asthma Control Test is a trademark of QualityMetric Incorporated.

TOTAL



Ta reda på din astmapoäng!

Poäng: 25 - gratulerar!

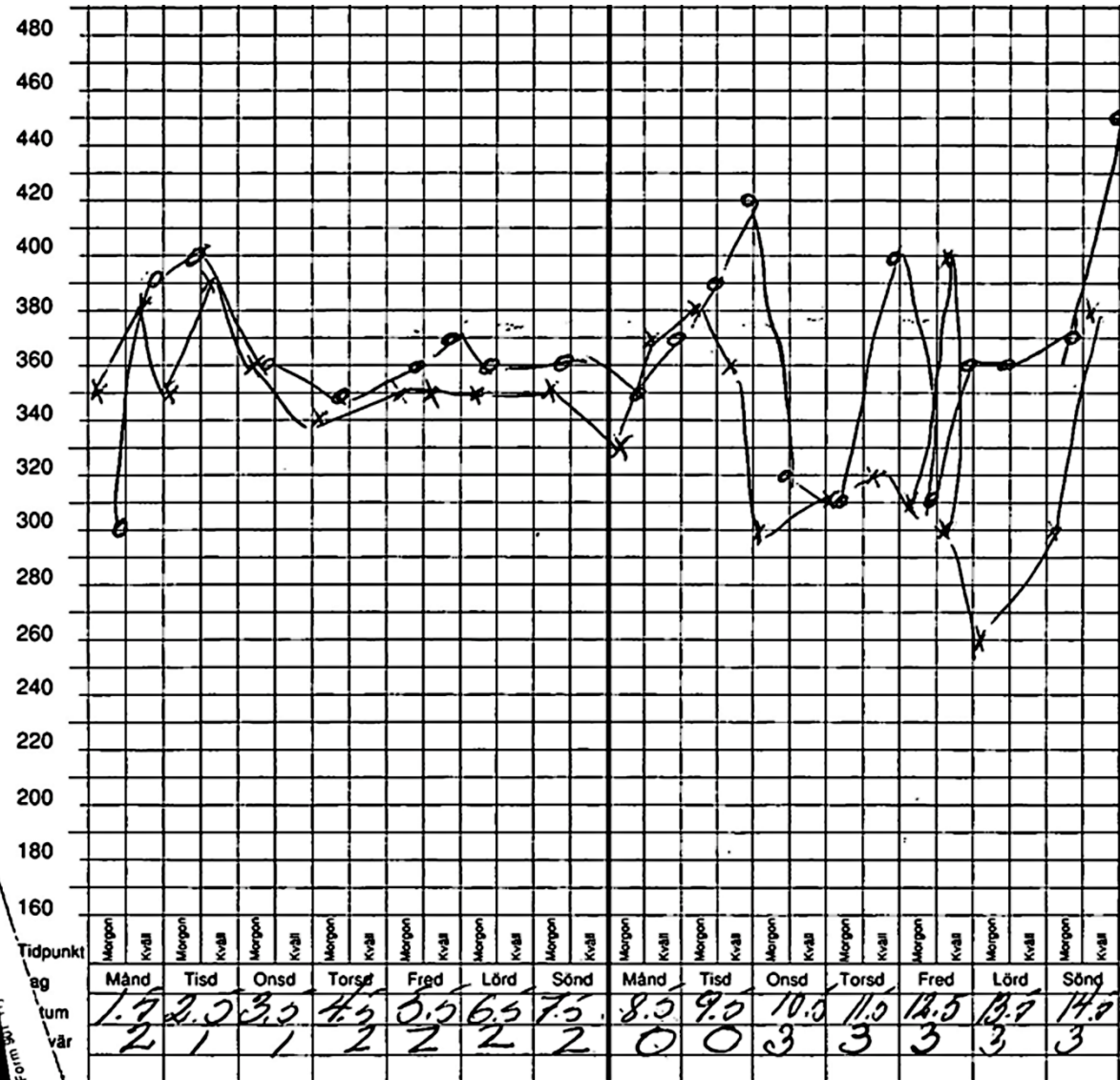
Du har haft Total Kontroll över din astma under de senaste fyra veckorna. Du har inte haft några symtom och inga astmarelaterade begränsningar. Kontakta din läkare eller sköterska om det sker några förändringar.

Poäng: 20 till 24 – nära målet

Din astma verkar ha varit välkontrollerad men inte helt kontrollerad under de senaste fyra veckorna. Din läkare eller sköterska kanske kan hjälpa dig att försöka nå Total Kontroll.

Poäng: mindre än 20 – långt från målet

Din astma verkar inte ha varit under kontroll under de senaste fyra veckorna. Din läkare eller sköterska kan rekommendera en åtgärdsplan för att hjälpa dig att få bättre kontroll över din astma.



garna utförda år:

Behandlingskontroll



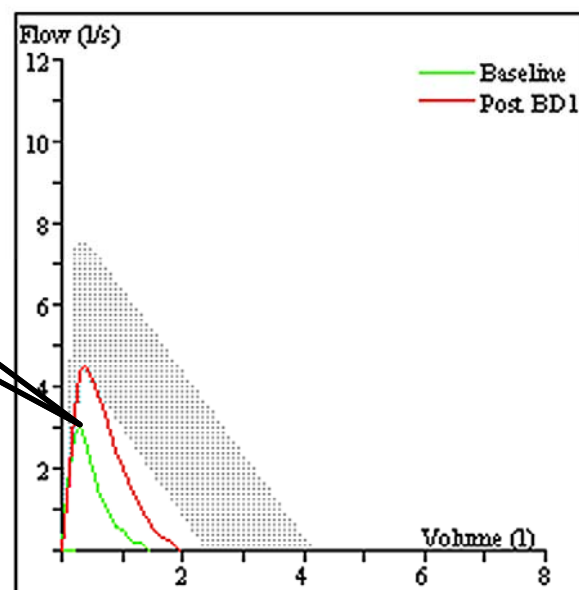
Index	Base	%Pred	Post 1	%Pred	Change	[Min	Pred	Max]	Units
VC									
FEV1	101	44	155	67	53.5	152	232	312	l
FVC	148	45	199	60	34.5	239	329	419	l
PEF	185	20	271	74	46.4	278	367	455	l/min
FEV1%	68	91	78	104	14.1	66	75	83	%

Interpretation: (Baseline)

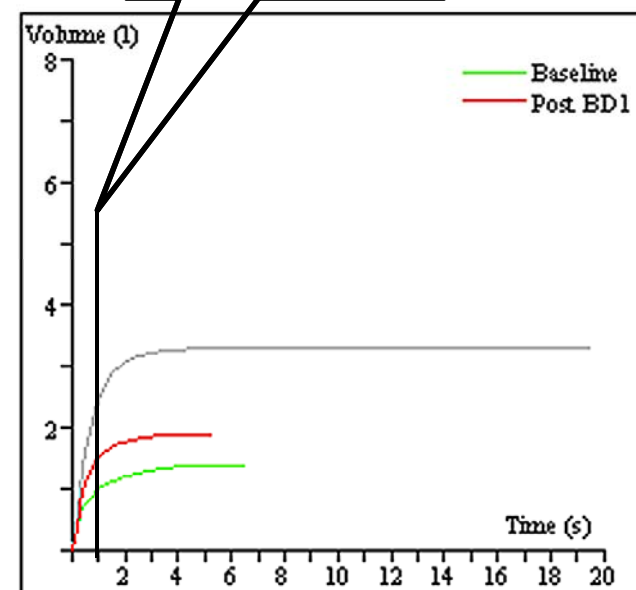
Interpretation: (Post 1)

Normal Values: Bergland (Sweden).
Results at BTPS.

PEF



FEV₁



FeNO

Nivå av utandad kväveoxid
speglar inflammation vid
astma

Kan användas

- vid oklar diagnos
- för behandlingskontroll

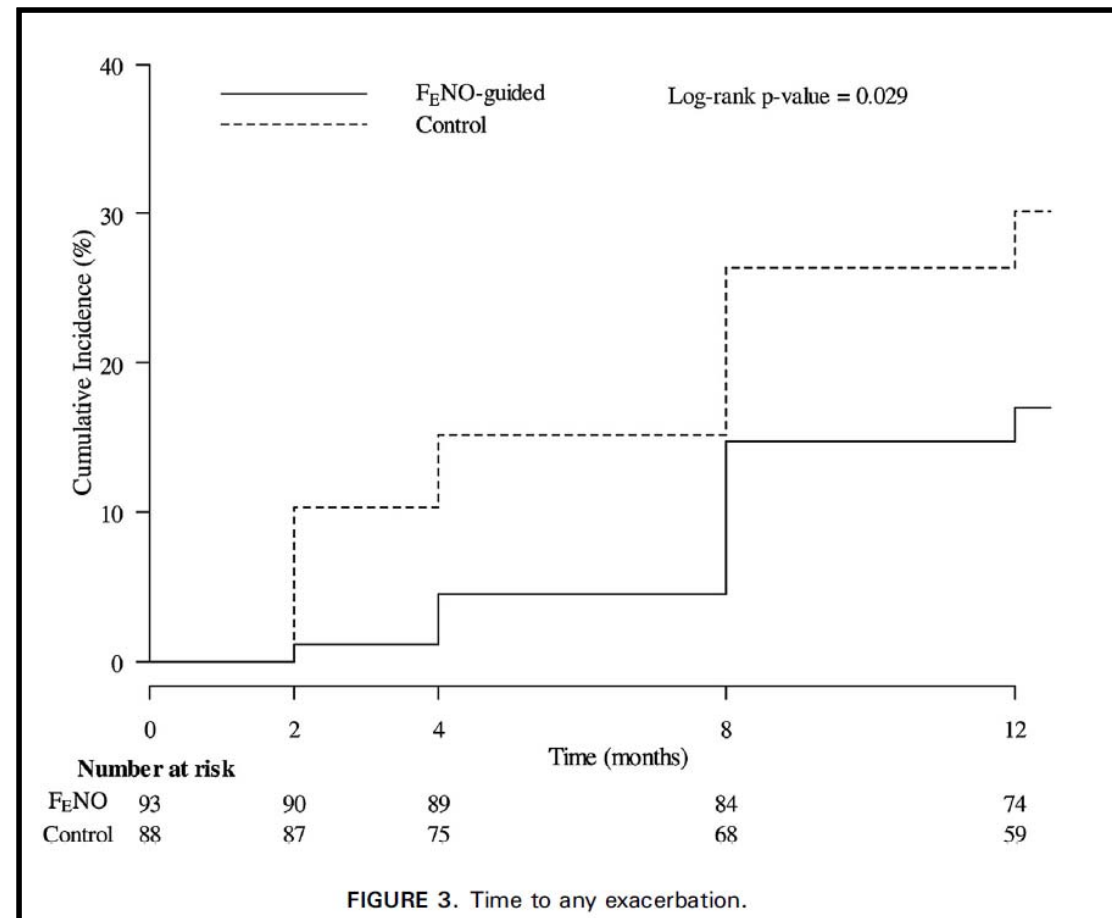
Specialistmottagning?



TABLE II. Treatment steps

	1	2	3	4	5*	6*
Budesonide (µg/d)	0	200	400	800	800 + LTRA	1600 + LTRA
Fluticasone (µg/d)	0	100	250	500	500 + LTRA	1000 + LTRA
Mometasone (µg/d)	0	100	200	400	400 + LTRA	800 + LTRA

*LTRA, montelukast 10 mg.



Anti-inflammatory Treatment of Atopic Asthma Guided by Exhaled Nitric Oxide: A Randomized, Controlled Trial

Jörgen Syk, MD^{a,b}, Andrei Malinovschi, MD^c, Gunnar Johansson, MD^d, Anna-Lena Undén, PhD^a, Anna Andreasson, PhD^{b,e}, Mats Lekander, PhD^{b,f}, and Kjell Alving, PhD^g Stockholm and Uppsala, Sweden

J ALLERGY CLIN IMMUNOL PRACT
NOVEMBER/DECEMBER 2013

Grad av astmakontroll

Karakteristikum	Full kontroll	Ofullständig kontroll
Symtom dagtid	≤ 2 gånger/vecka	> 2 gånger/vecka
Begränsningar av fysiska aktiviteter	Inga	Någon
Symtom/uppvaknande nattetid	Inga	≥ 1 gång/vecka
Behov av symtomatisk behandling	≤ 2 gånger/vecka	> 2 gånger/vecka
Lungfunktion (PEF eller FEV ₁)	Normal	$< 80\%$ av beräknat normalvärde
Exacerbationer	Inga	≥ 1 gång/år

Astma

Spams i luftvägarnas glatta muskulatur

Betastimulerare – SABA, LABA

(Muskarinantagonister – LAMA)

Eosinofil inflammation av centrala luftvägar

Kortison – inhalationer, systemiskt

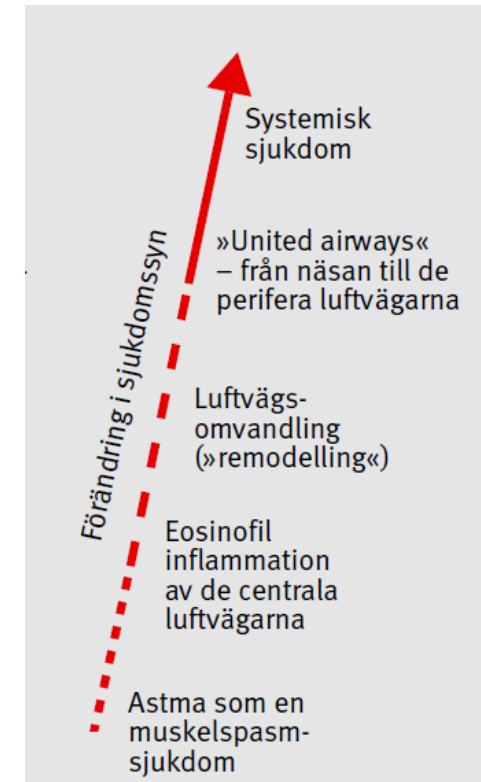
Remodelling av luftvägarna

Så god astmabehandling som möjligt

”United airways” – från näsa till perifera luftvägare

Leukotrienantagonister, anti-IgE

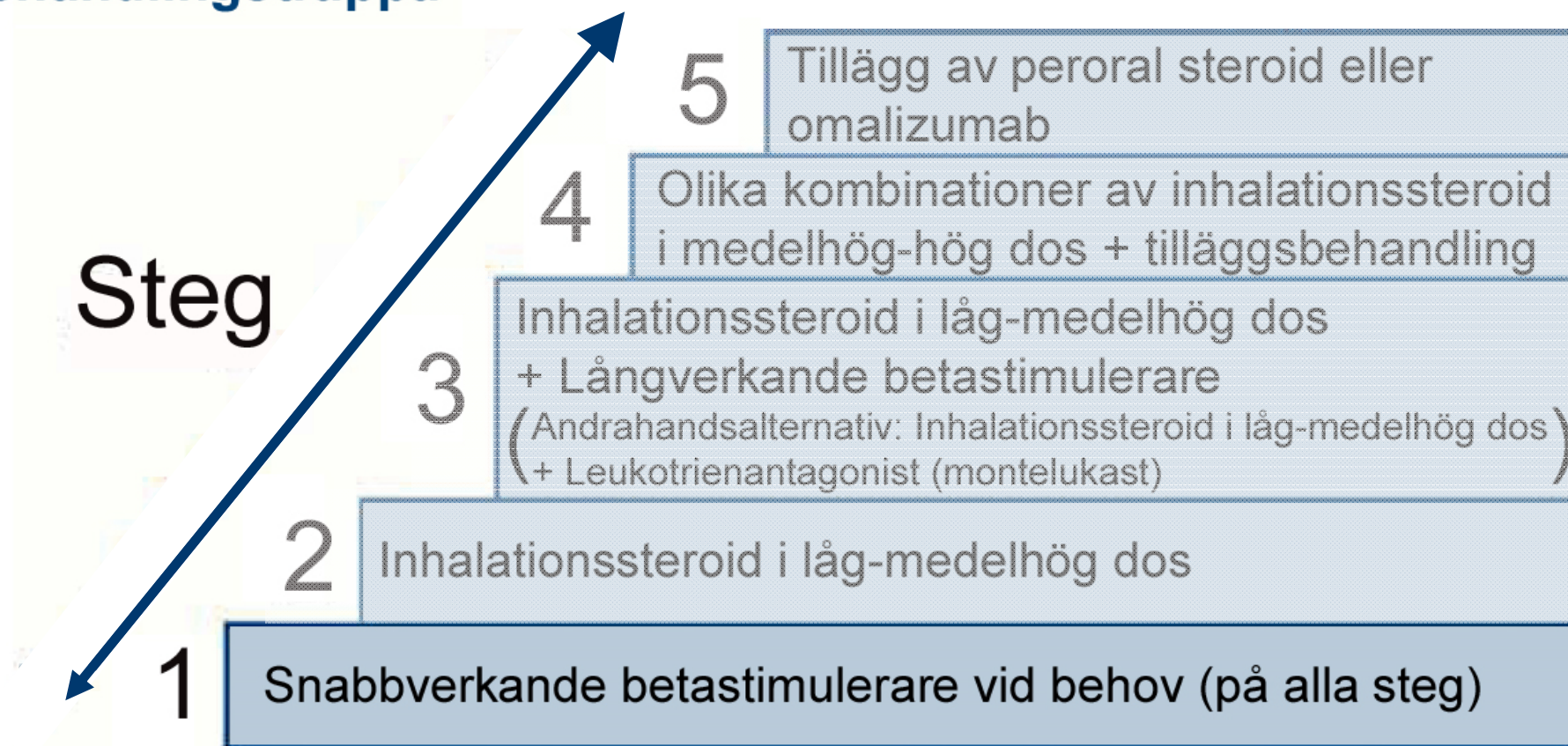
Systemisk sjukdom



Astma – LMK Halland

Astma

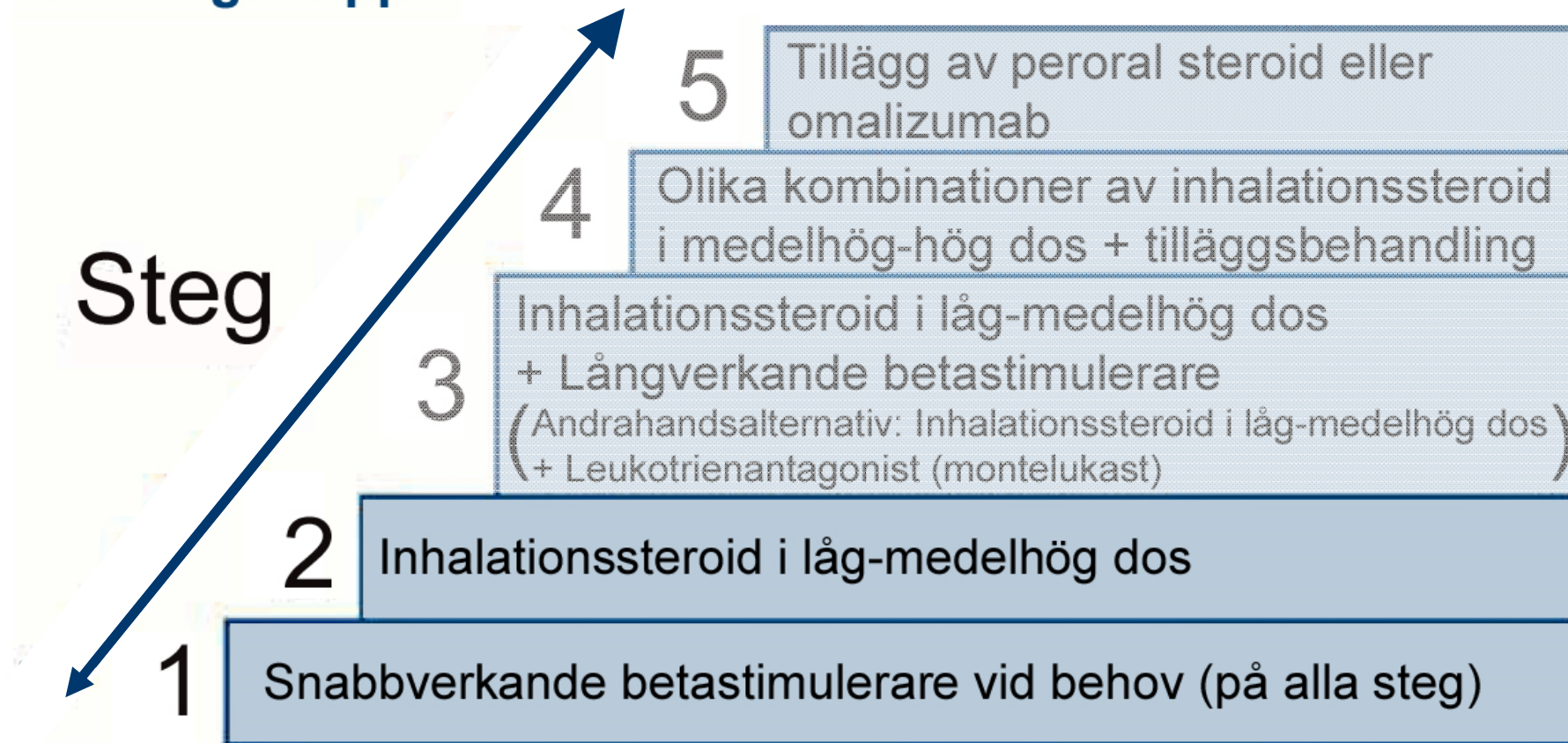
Behandlingstrappa



Astma – LMK Halland

Astma

Behandlingstrappa



Dosnivåer inhalationsteroid

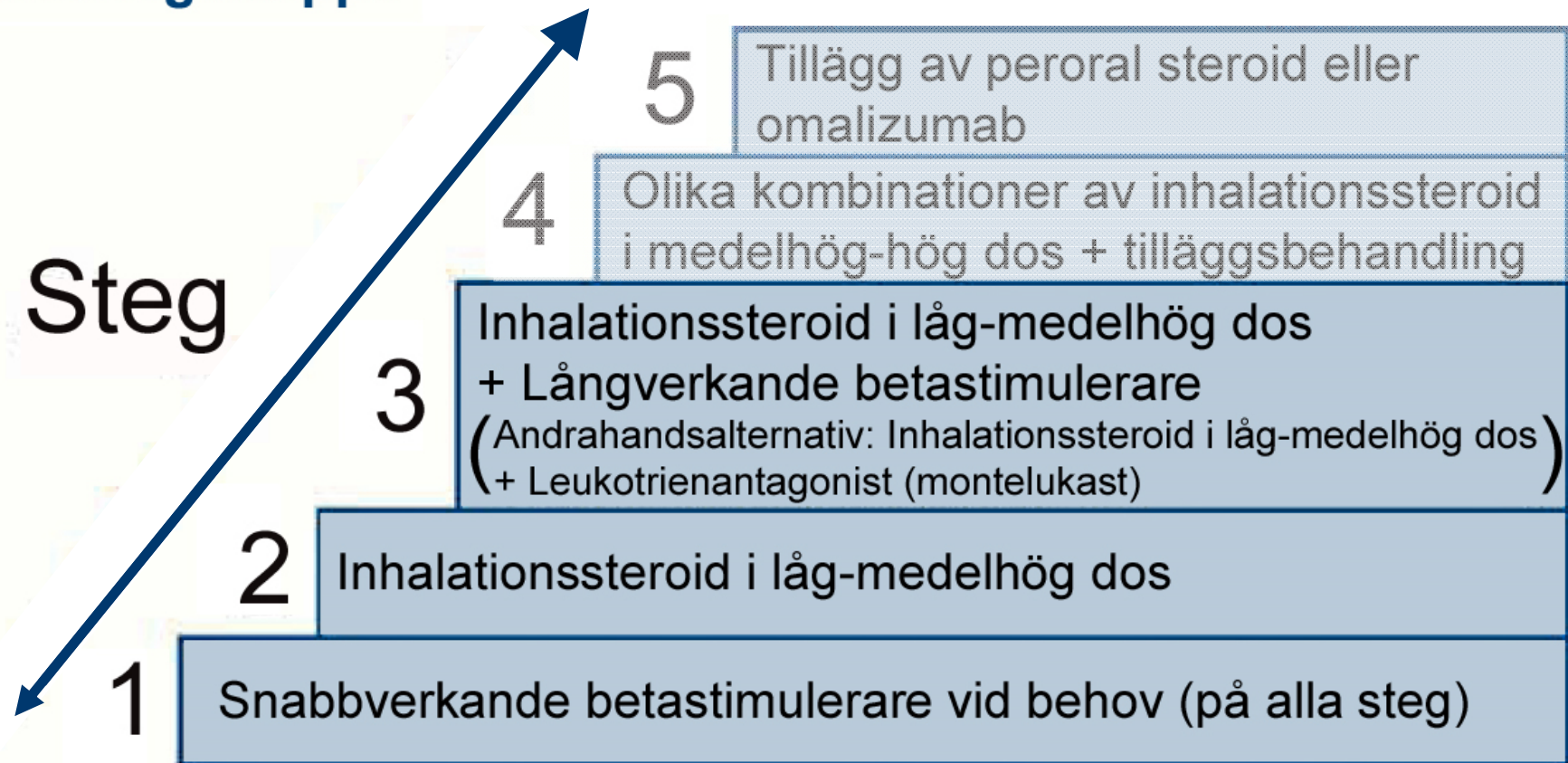
	Låg dos	Medelhög dos	Hög dos
Budesonid	200-400 µg	500-800 µg	>800 µg
Flutikason-propionat	100-250 µg	500 µg	>500 µg
Beklometason-dipropionat	200-500 µg	>500-1000 µg	>1000 µg

Astma – LMK Halland

Astma

Behandlingstrappa

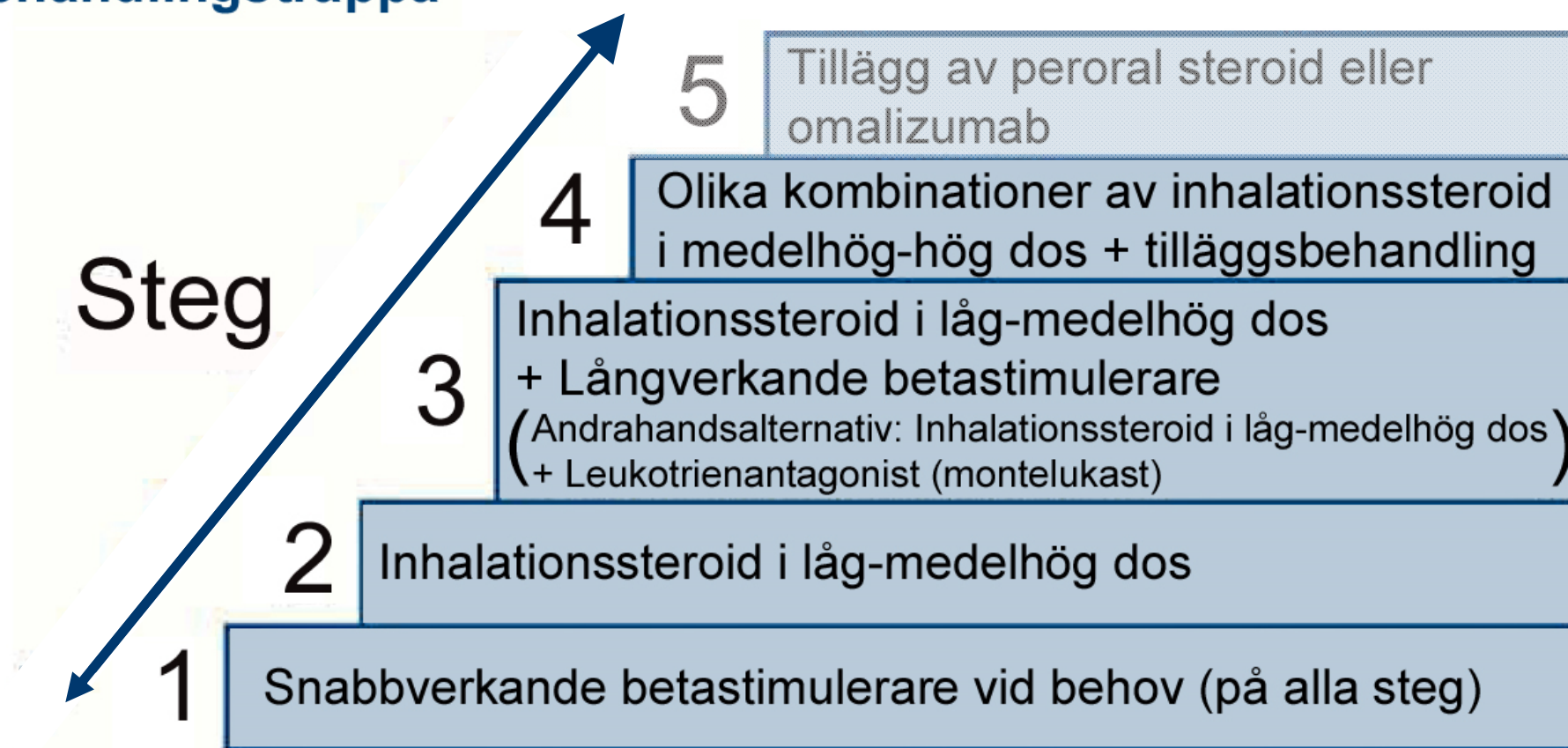
Steg



Astma – LMK Halland

Astma

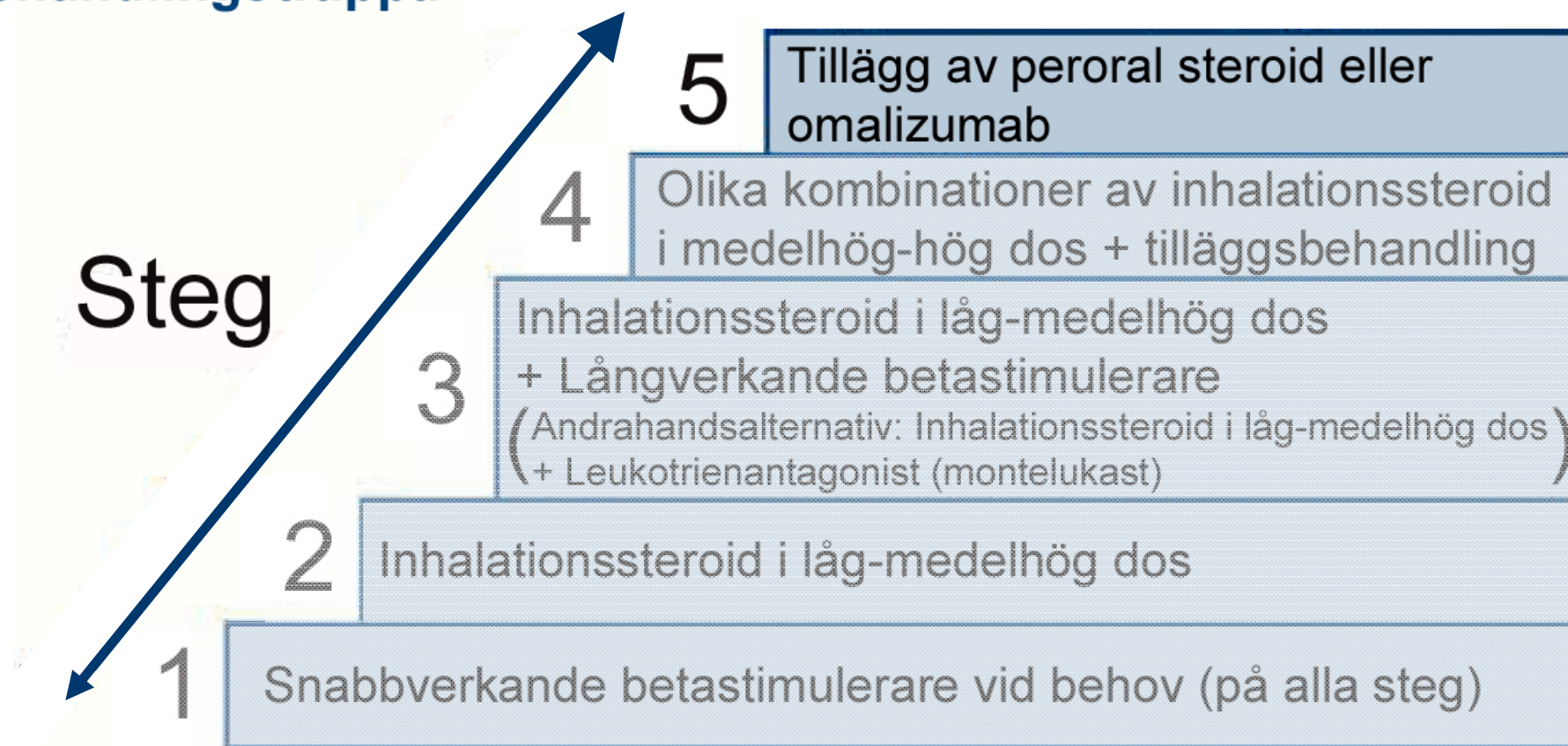
Behandlingstrappa



Astma – LMK Halland

Astma

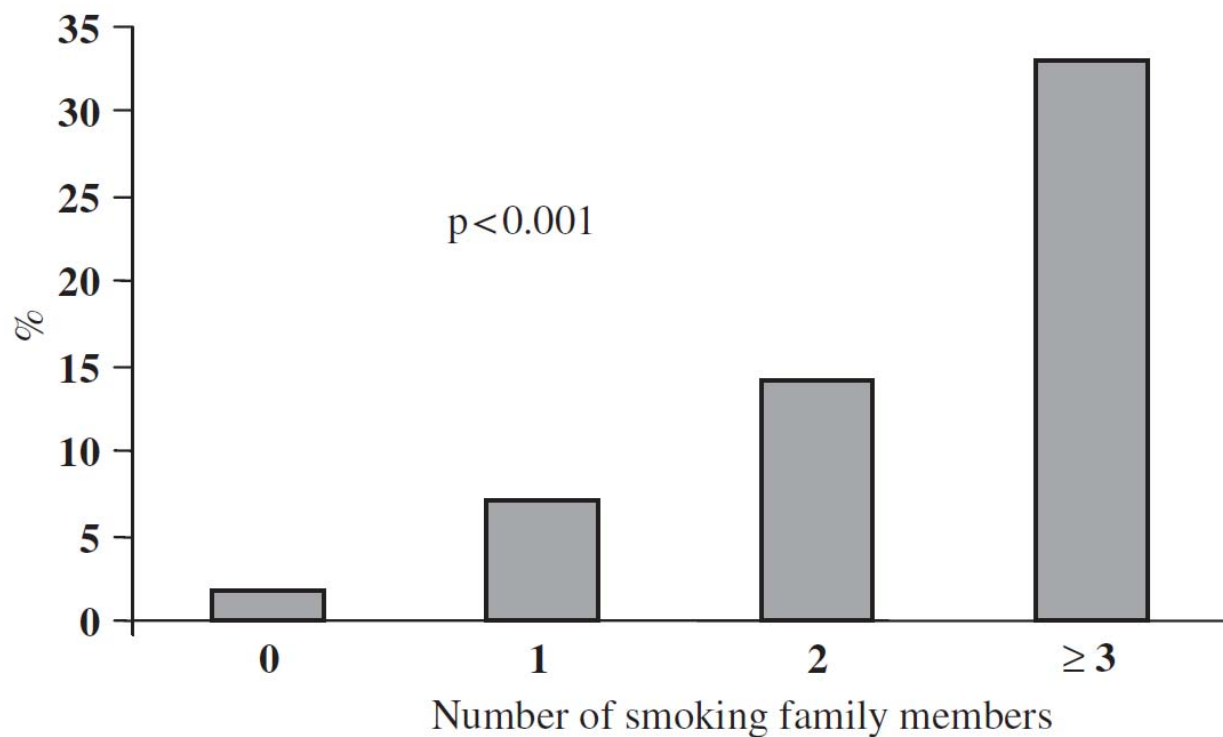
Behandlingstrappa



Airsonette



Rökning bland 14-15 åringar

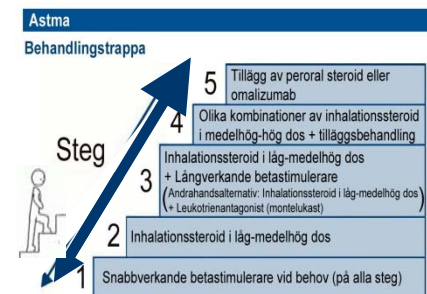


	Smokers (%)	Difference <i>P</i> -value
Sex		
Boys	2.8	<0.001
Girls	8.9	
Asthma at 14/15		
Not Asthma	5.4	<0.001
Asthmatics	9.3	

Respiratory Medicine (2007) 101, 496–502
Factors related to tobacco use among teenagers

Linnéa Hedman^a, Anders Bjerg-Bäcklund^{a,b}, Matthew Perzanowski^c,
Sigrid Sundberg^a, Eva Rönmark^{a,d,*}

Sammanfattning



Astma är en i grunden kronisk inflammatorisk luftvägssjukdom

Optimal behandling syftar till och innebär för de flesta närmast symtomfrihet och ingen inskränkning aktivitetsnivå

Behandlingen bör ske genom överenskommelse med patienten

Behandlingen bör monitoreras, initialt frekvent, med hjälp av symtom (anamnes) och lungfunktion och bör anpassas för maximal effekt och optimal läkemedelsanvändning